

МОНГОЛ УЛСЫН
ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ХАРИЛЦАА
ХОЛБООНЫ САЙД

Сүхбаатарын талбай 1, Чингэлтэй дүүрэг,
Улаанбаатар хот, 15160

Утас: 33 07 81, Факс: (976-11) 33 07 80,
Цахим шуудан: info@mddc.gov.mn
Цахим хуудас: www.mddc.gov.mn

2022.08.05 № 01/1304
танай _____ -ны № _____ -т

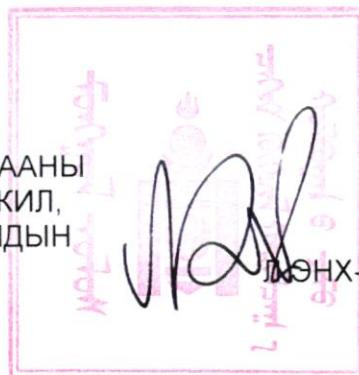
Г Тогтоолын төсөлд санал авах тухай Г

Кибер аюулгүй байдлын тухай хуулийн 22 дугаар зүйл, "Цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх тухай" Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2022 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдрийн 03 дугаар албан даалгаврын 8.3 дахь хэсэгт заасны дагуу кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх Нийтийн төвийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр гүйцэтгүүлэх талаар Засгийн газрын тогтоолын төслийг боловсруулан холбогдох материалын хамт санал авахаар хүргүүлж байна.

Тогтоолын төсөл, түүний хавсралттай танилцаж, саналаа ирүүлэхийг хүсье.

Хавсралт 8. хуудастай.

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
САЙД БӨГӨӨД ЦАХИМ ХӨГЖИЛ,
ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ САЙДЫН
ҮҮРЭГ ХАРИУЦАГЧ

ДОНХ-АМГАЛАН

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙДЫН
АЛБАН ДААЛГАВАР

22 24
04

25

Цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх тухай

Төрийн бүтээмж, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд инновацийг нэвтрүүлж, цахим шилжилтийг дэмжих зорилгоор Монгол Улсын Ерөнхий сайдаас ДААЛГАХ нь:

1. Төрийн байгууллага, салбарын зорилго, зорилттой уялдуулан нийтийн мэдээллийн дэд бүтцийн ерөнхий төлөвлөлтэд нийцүүлэн цахим шилжилтийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг баталж, хэрэгжүүлж ажиллахыг Засгийн газрын гишүүд, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт тус тус үүрэг болгосугай.

2. Энэ албан даалгаврын 1-д заасан төлөвлөгөөнд тусгах нийтийн мэдээллийн дэд бүтцэд хамаарах төсөл, хөтөлбөр арга хэмжээг төлөвлөхдөө Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яамны санал, зөвлөмжийг заавал авч байхыг Засгийн газрын гишүүд, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт тус тус даалгасугай.

3. Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай болон Цахим гарын үсгийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбогдуулан хуульд зааснаас бусад тохиолдолд иргэний хурууны хээг таниулж үйлчилгээ үзүүлж байгааг үе шаттай зогсоох, төрийн үйлчилгээнд тоон гарын үсгийг нэвтрүүлэх нөхцөлийг бурдүүлж ажиллахыг Засгийн газрын гишүүд, хууль, хяналтын байгууллагын удирдлага, Засгийн газрын агентлагийн дарга, бүх шатны Засаг дарга, төрийн өмчит хуулийн этгээдийн Гүйцэтгэх захирал нарт, мэргэжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлж ажиллахыг Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын үүрэг хариуцагч Л.Энх-Амгаланд тус тус үүрэг болгосугай.

4. Хуульд ил тод, нээлттэй байхаар заасан мэдээллийг байгууллагын цахим хуудсанд тухай бүр нийтэлж байхыг Засгийн газрын гишүүд хууль, хяналтын байгууллагын удирдлага, Засгийн газрын агентлагийн дарга, бүх шатны Засаг дарга, төрийн өмчит хуулийн этгээдийн Гүйцэтгэх захирал нарт тус тус даалгасугай.

5. Алслагдсан сум, суурин газар, олон улсын чанартай авто замын дагуу болон аялал жуулчлалын бүс нутагт харилцаа холбооны дэд бүтцийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлж ажиллахыг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд Б.Бат-Эрдэнэ, Барилга, хот байгуулалтын сайд Б.Мөнхбаатар, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

6. Цахим шилжилтийг дэмжих, дижитал здийн засгийг хөгжүүлэх зорилгоор бүх нийтийн цахим үр чадварыг дээшлүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд бөгөөд Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын үүрэг хариуцагч Л.Энх-Амгалан, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд А.Ариунзаяа нарт үүрэг болгосугай.

070200009

7. Мэдээллийн технологийн чиглэлээр мэргэшсэн, ур чадвартай хүнийг төрийн үйлчилгээний албан тушаалын ангилалд ажиллуулахад шаардлагатай албан тушаалын цалингийн итгэлцүүр, шатлалыг боловсруулж, Засгийн газраар батлуулах арга хэмжээ авахыг Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд бөгөөд Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын үүрэг хариуцагч Л.Энх-Амгалан, Сангийн сайд Б.Жавхлан, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд А.Ариунзаяа нарт үүрэг болгож, Төрийн албаны зөвлөл (Б Баатарзориг)-д зөвлөсүгэй

8. Дараахь арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд бөгөөд Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын үүрэг хариуцагч Л.Энх-Амгаланд даалгасугай:

8.1. Мэдээллийн технологи, программ хангамж, мэдээллийн аюулгүй байдал, хиймэл оюун ухаан, өгөгдлийн шинжлэх ухааны зэрэг мэргэжлийн чиглэлийн хүний нөөцийг нэмэгдүүлэх, Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвд эдгээр чиглэлийн хүний нөөцийг 1.5-2 жилийн хөтөлбөрөөр бэлтгэх нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллах;

8.2. Төрийн мэдээлэл солилцооны үндсэн системийг дэмжих системийг хөгжүүлэх, төрөөс иргэн, хуулийн этгээдтэй харилцах албан ёсны цахим шуудангийн систем бий болгохтой холбогдуулан "Үндэсний дата төв" УТҮГ-ын техникийн нөхцөлийг сайжруулах асуудлыг судалж, танилцуулах;

8.3 Иргэн хуулийн этгээдийн мэдээллийн систем, сүлжээнд чиглэсэн халдлага, зөрчлийг илрүүлэх, таслан зогсоох, хариу арга хэмжээ авахад дэмжлэг үзүүлэх "Нийтийн төв-ийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд байгуулж, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулах нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллах;

8.4 Харилцаа холбооны тухай, Радио долгионы тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж Засгийн газарт танилцуулах;

8.5. "Мэдээлэл технологийн үндэсний парк" ТӨҮГ-ын чиг үүргийн талаар судалж, саналаа танилцуулах.

9. Цахим засаглалыг дэмжсэн хуулийн зохицуулалтын талаар хуулийн этгээд, олон нийтэд сурталчлах, энэ чиглэлээр цахим сургалтыг үе шатттай зохион байгуулахыг Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд бөгөөд Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын үүрэг хариуцагч Л.Энх-Амгаланд даалгасугай.

10. Албан даалгаврын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Монгол Улсын сайд, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга Ц.Нямдоржид даалгасугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2022 оны ... дугаар сарын ... өдөр

Дугаар

Улаанбаатар хот

ТӨРИЙН ЗАРИМ ЧИГ ҮҮРГИЙГ ЗАСГИЙН ГАЗРЫН БУС БАЙГУУЛЛАГААР
ГҮЙЦЭТГҮҮЛЭХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 1, 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.3 дахь заалт, Кибер аюулгүй байдлын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5 дахь заалтыг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх Нийтийн төвийн чиг үүргийг ижил чиг үүрэг бүхий хувийн хэвшлийн байгууллагаар 5 жилийн хугацаагаар гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлэхийг Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын үүрэг хариуцагч Л.Энх-Амгаланд зөвшөөрсүгэй.
2. Нийтийн төвийн үйл ажиллагаанд 2022 онд шаардагдах эх үүсвэрийг 2022 оны батлагдсан төсөөвт зохицуулалт хийх замаар, 2023 оноос жил бүрийн улсын төсвийн төсөлд тусган санхүүжүүлж байхыг Сангийн сайд Б.Жавхлан, Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын үүрэг хариуцагч Л.Энх-Амгалан нарт тус тус даалгасугай.
3. Гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавьж, жил бүр дүгнэж байхыг Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын үүрэг хариуцагч Л.Энх-Амгаланд даалгасугай.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

Төрийн зарим чиг үүргийг төрийн бус
байгууллагаар гүйцэтгүүлэх тухай

Монгол Улсын Их хурлын 2010 оны 48 дугаар тогтоолоор баталсан "Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал"-ын 3.6 дахь хэсэгт "Мэдээллийн салбарт үндэсний ашиг сонирхлыг хамгаалах, төр, иргэн, хувийн хэвшлийн мэдээллийн бүрэн бүтэн, нууцлагдсан, хүртээмжтэй байдлыг баталгаажуулах нь мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах үндэс мөн." гэж, Монгол Улсын Их хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн баримт бичгийн 7.5 дахь хэсэгт "Төр, иргэн, хувийн хэвшлийн мэдээллийн бүрэн бүтэн, нууцлагдсан, хүртээмжтэй байдлыг баталгаажуулж, өрсөлдөх чадвар бий болгоно." Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 4.1.6-д "Үндэсний ашиг сонирхлыг хамгаалсан төр, иргэн, хувийн хэвшлийн мэдээллийн бүрэн бүтэн, нууцлагдсан, хүртээмжтэй байдлыг хангасан мэдээллийн аюулгүй байдлын тогтолцоог бэхжүүлж, чадавхыг нэмэгдүүлнэ." гэсэн зорилт дэвшиүүлэн хэрэгжилтийг зохион байгуулан ажиллаж байна.

Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны намрын чуулганаар баталсан Кибер аюулгүй байдлын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1 дэх хэсэгт "Кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх Нийтийн төв Цахим хөгжил, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэд ажиллана". Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.3 дахь заалтад "төрийн зарим нийтлэг үйлчилгээг хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоодор гүйцэтгүүлэх", "Цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх тухай" Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2022 оны 7 дугаар сарын 04-ний өдрийн 03 дугаар албан даалгаврын 8.3 дахь хэсэгт "иргэн, хуулийн этгээдийн мэдээллийн систем, сүлжээнд чиглэсэн халдлага, зөрчлийг илрүүлэх, таслан зогсоох, хариу арга хэмжээ авахад дэмжлэг үзүүлэх Нийтийн төвийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд байгуулж, тогтвортой ажиллагаа явуулах нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллах" гэж тус тус заасны дагуу энэхүү Засгийн газрын тогтоолын төслийг боловсрууллаа.

Дэлхийн улс орнууд кибер халдлага, кибер гэмт хэргээс үүдэн 2018 онд 600 тэрбум америк долларын хохирол амсаж байсан бол 2020 онд хохирлын хэмжээ ойролцоогоор 1 их наяд америк долларт хүрсэн нь дэлхийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 1 хувьтай тэнцэх хэмжээний дүн юм. Түүнчлэн АНУ-д байрлах Ponemon хүрээлэнгийн судалгаагаар кибер халдлага, кибер гэмт хэргээс үүдэн нэг байгууллагын хүлээх хохирлын хэмжээ 2017 онд дунджаар 130 удаагийн кибер халдлагад өртөж 11.7 сая америк доллар, 2020 онд дунджаар 524 удаагийн кибер халдлагад өртөж 3.86 сая америк долларт хүрсэн байна. Улмаар улс орнууд кибер орчинд мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах асуудлыг үндэсний аюулгүй байдлыг хамгаалах тэргүүлэх зорилтуудын нэг хэмээн зарлаж, кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх төвүүдийг төрийн болон хувийн хэвшлийн дэмжлэгтэйгээр байгуулж, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх зэрэг арга хэмжээг хэрэгжүүлж байна.

Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллагаас гишүүн 193 орны хүрээнд кибер аюулгүй байдлын индексийг тухайн улсын хууль эрх зүйн орчин, техникийн хувьд хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ, зохион байгуулалтын арга хэмжээ, чадавх бүрдүүлэх, хамтын ажиллагаа гэсэн үндсэн 5 бүлэг, 20 дэд үзүүлэлтийн хүрээнд

гаргадаг бөгөөд манай улсын 2017 онд 104 дүгээр байранд, 2018 онд 85 дугаар байранд, 2020 онд 120 дугаар байранд эрэмбэлэгдсэн байна. Тус судалгаанд дурдсанаар манай улсын кибер аюулгүй байдлыг хангах зохицуулалтын орчин бүрдээгүй, нэгдсэн удирдлага, зохион байгуулалт хангалтгүй, харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн дэд бүтцийн аюулгүй байдлыг хангах, үндэсний хэмжээний кибер халдлага, зөрчилд хариу үзүүлэх баг бүрдээгүй, олон нийтийн кибер аюулгүй байдлын мэдлэг ойлголт дутмаг, кибер аюулгүй байдлыг хангах мэргэжлийн холбоо, олон улсын болон дотоодын хамтын ажиллагаа хангалтгүй байна гэж дүгнэсэн байна. Түүнчлэн, уг судалгааны тайландаа дурдсанаар дэлхийн 131 улс, Азийн 26 улс үндэсний кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх төвтэй бөгөөд үндэсний кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх төвгүй Азийн 11 улсад манай улс багтсан байдаг.

Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны намрын чуулганаар хэлэлцэн баталсан Кабер аюулгүй байдлын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2.1 дэх заалтад иргэн, хуулийн этгээдийн мэдээллийн систем, мэдээллийн сүлжээнд чиглэсэн кибер халдлага, зөрчлийг илрүүлэх, таслан зогсоо хариу арга хэмжээ авах, кибер халдлага, зөрчилд өртсөн мэдээллийн системийг нөхөн сэргээхэд дэмжлэг үзүүлэх чиг үүрэг бүхий Кабер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх Нийтийн төв ажиллахаар тусгасан байдаг.

“Жагсаалт батлах тухай” Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 207 дугаар тогтоолоор үйл ажиллагааны 17 чиглэлээр төрийн өмчийн оролцоотой 134 байгууллага, хувийн хэвшлийн 82 байгууллага нийт 216 байгууллагыг онц чухал мэдээллийн дэд бүтэцтэй байгууллага гэж тодорхойлсон байх бөгөөд Кабер аюулгүй байдлын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд заасны дагуу уг жагсаалтад багтсан онц чухал мэдээллийн дэд бүтэцтэй хувийн хэвшлийн байгууллага болон иргэнд чиглэсэн кибер халдлага, зөрчлийн эсрэг хариу арга хэмжээ авах үүрэг бүхий Нийтийн төвийг байгуулж, үйл ажиллагааг нь нэн даруй эхлүүлэх шаардлага тулгараад байна.

Кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх Нийтийн төвийг улсын төсвийн шууд хөрөнгө оруулалтаар байгуулахад тоног төхөөрөмж, программ хангамж, үйл ажиллагааны зардал зэрэгт нийт 23,099,233,000 /хорин гурван тэрбум ерэн есөн сая хоёр зуун гучин гурван мянган/ төгрөгийн санхүүжилт шаардлагатай.

Харин төр хувийн хэвшлийн түншлэл, харилцан гэрээний үндсэн дээр хувийн хэвшлийн байгууллагад түшиглэн Нийтийн төвийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд жилд 971,600,000 /есөн зуун далан нэгэн сая зургаан зуун мянган/ төгрөгийн урсгал зардал шаардагдах тооцоо гарч байгаа тул холбогдох тогтоолын төслийг боловсруулж кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх нийтийн төвийн чиг үүргийг хувийн хэвшлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх нь зүйтэй гэж үзэж байна. Ингэснээр кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх, энэ чиглэлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, Кабер аюулгүй байдлын тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах боломж бүрдэнэ.

Нийтийн төвийн чиг үүргийг хувийн хэвшлийн байгууллагаар 5 жилийн хугацаанд гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлэх бөгөөд энэ хугацаанд нийтийн төвийн кибер аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоо, түүнд шаардагдах дэд бүтцийг бий

болгохоос гадна мэргэшсэн хүний нөөцийг бэлтгэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна. Ингэснээр цаашид Кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх нийтийн төвийг богино хугацаанд бэхжүүлэх боломжтой болно.

~~oOo~~

**КИБЕР ХАЛДЛАГА, ЗӨРЧИЛТЭЙ ТЭМЦЭХ НИЙТИЙН ТӨВИЙН
ЧИГҮҮРГИЙГ ХУВИЙН ХЭВШЛЭЭР ГҮЙЦЭТГҮҮЛЭХЭД ГАРАХ
ЗАРДЛЫН ТООЦОО /1 ЖИЛД/**

Хүснэгт1: Тоног төхөөрөмж, урсгал зардлын тооцоо

№	Зардлын төрөл	Нийт үнэ/₮/
	Тоног төхөөрөмж /1 удаа/	
1.	Компьютер	100,000,000
	НИЙТ	100,000,000
	Урсгал зардал /12 сар/	
1.	Цалин урамшуулал	739,200,000
2.	Гэрэл цахилгаан	7,200,000
3.	Оффисын түрээс	67,200,000
4.	Сургалтын зардал	40,000,000
5.	Сервер түрээс	12,000,000
6.	Шуудан, холбоо интернэтийн зардал	6,000,000
	НИЙТ	871,600,000
НИЙТ ӨРТӨГ = 100,000,000+871,600,000=971,600,000		

Хүснэгт2: Албан тушаалын жагсаалт

№	Албан тушаалын нэр	Орон тоо
1.	Ерөнхий менежер	1
2.	Хуулийн зөвлөх	1
3.	Гадаад харилцааны менежер	1
4.	Хөгжүүлэгч	1
5.	Систем админ	1
6.	КАБ ахлах шинжээч	1
7.	КАБ шинжээч	9
8.	Харилцааны зөвлөх	1
9.	Форенсик шинжээч	1
10.	Хортой кодын шинжээч	1
11.	Техникийн нийтлэгч	1
12.	Сургагч багш	1
	НИЙТ	20

**КИБЕР ХАЛДЛАГА, ЗЭРЧИЛТЭЙ ТЭМЦЭХ НИЙТИЙН ТӨВИЙГ
УЛСЫН ТӨСВИЙН ШУУД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР
БАЙГУУЛАХАД ШААРДАГДАХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО /1 ЖИЛД/**

Хүснэгт3. Хөрөнгө оруулалт, урсгал зардлын тооцоо

№	Зардлын төрөл	Тоо	Нэгж үнэ/₮	Нийт үнэ/₮
Аюулгүй байдлын систем, програм хангамж				
1.	SIEM software	3	315,000,000	945,000,000
2.	Monitoring and Visualization	2	945,000,000	1,890,000,000
3.	Event collection system	2	472,500,000	945,000,000
4.	Threat analysis system	5	945,000,000	4,725,000,000
5.	WAF	3	315,000,000	945,000,000
6.	Vul.Assessment	2	315,000,000	630,000,000
7.	Forensic	3	315,000,000	945,000,000
8.	Firewall	3	315,000,000	945,000,000
9.	IPS	3	315,000,000	945,000,000
НИЙТ				12,915,000,000
Тоног төхөөрөмж				
1.	Server	10	315,000,000	3,150,000,000
2.	L3 switch	2	63,000,000	126,000,000
3.	L4 switch	5	252,000,000	1,260,000,000
4.	Router	9	315,000,000	2,835,000,000
НИЙТ				7,371,000,000
Зөвлөх үйлчилгээ, хөгжүүлэлт				
1.	Зөвлөх үйлчилгээ, хөгжүүлэлт			1,890,000,000
НИЙТ				1,890,000,000
Урсгал зардал /12 сар/				
1.	Цалин хөлс			504,000,000
2.	Тэтгэмж			90,000,000
3.	Шуудан, холбоо интернэтийн зардал			85,200,000
4.	Бичиг хэрэг			17,337,600
5.	Гэрэл цахилгаан			56,040,000
6.	Бага үнэтэй түргэн элэгдэх зардал			9,091,400
7.	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ			88,658,000
8.	Тээвэр шатахуун			12,906,000
9.	Сургалтын зардал			60,000,000
НИЙТ				923,233,000
НИЙТ ӨРТӨГ = 12,915,000,000 + 7,371,000,000 + 1,890,000,000+923,233,000 = 23,099,233,000				